

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego

Raport ramowy z realizacji „*Wieloletniego regionalnego planu działań na rzecz promocji i upowszechnienia ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie śląskim na lata 2012-2020*”
w I połowie 2014 roku

Katowice 2014

Wstęp

Działania związane z opracowaniem, wdrożeniem oraz monitoringiem Planu ES wyszczególnione zostały w ramach Priorytetu VII *Promocja integracji społecznej* (poddziałaniu 7.1.3) Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W związku z ich realizacją członkowie Wojewódzkiego Zespołu ds. Ekonomii Społecznej oraz 5 zespołów zadaniowych opracowali „*Wieloletni regionalny plan działań na rzecz promocji i upowszechnienia ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie śląskim na lata 2012-2020*”, który został przyjęty przez Zarząd Województwa Śląskiego 25 kwietnia 2013 roku. Wyznacza on główne cele Samorządu Województwa w obszarze ekonomii społecznej, w tym działania oraz ich realizatorów, wśród których znajdują się:

- ośrodki wsparcia ekonomii społecznej działające w województwie śląskim;
- Centrum Ekonomii Społecznej dla województwa śląskiego;
- jednostki samorządu terytorialnego;
- Samorząd Województwa Śląskiego (tj. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Wojewódzki Urząd Pracy oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego);
- Lokalne Grupy Działania (LGD) funkcjonujące w regionie;
- powiatowe urzędy pracy;
- ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie;
- podmioty ekonomii społecznej o charakterze rynkowym i integracyjnym;
- organizacje pozarządowe, w tym parasolowe;
- ROEFS działające na terenie regionu;
- izby gospodarcze i rzemieślnicze, organizacje pracodawców;
- szkoły i uczelnie wyższe, ośrodki szkoleniowe, placówki doskonalenia nauczycieli.

Koordynatorem realizacji założeń Planu ES oraz podmiotem odpowiedzialnym za monitoring jego wdrażania jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego. Ponadto ROPS zobowiązał się do podjęcia następujących działań:

W ramach zadań organizacyjnych:

- współpracy z Wojewódzkim Zespołem ds. Ekonomii Społecznej (organizacji spotkań, przekazywania raportów itp.);
- współpracy z ośrodkami wsparcia ekonomii społecznej, podmiotami ekonomii społecznej i przedsiębiorstwami społecznymi w regionie;
- współpracy z realizatorami Planu (tj. samorządami gminnymi i powiatowymi, samorządem województwa, instytucjami pomocy i integracji społecznej, instytucjami rynku pracy, PS, PES, OWES, CES, LGD, NGO, izbami rzemieślniczymi i gospodarczymi, organizacjami pracodawców oraz szkołami i uczelniami wyższymi);

- organizacji spotkań, konferencji, szkoleń i warsztatów;

W ramach zadań informacyjno-promocyjnych:

- prowadzenia strony/podstrony internetowej na temat ES, zawierającej bazy danych podmiotów ES w regionie; utworzenia systemu wymiany informacji pomiędzy Śląskim Centrum Ekonomii Społecznej, OWES, PES i PS;
- promowania idei ekonomii społecznej w województwie śląskim wśród różnych środowisk i grup społecznych (wydawanie publikacji, informatorów, katalogów dobrych praktyk z zakresu ES; organizacji konkursów promujących ekonomię społeczną; lobbowania na rzecz aktualizacji i rozwoju przepisów prawa dot. ES);
- pogłębiania świadomości społecznej na temat ekonomii społecznej wśród decydentów, polityków, pracowników samorządów terytorialnych, szczególnie dot. stosowania klauzul społecznych;
- wymiany doświadczeń na poziomie regionalnym, ponadregionalnym i międzynarodowym na temat ekonomii społecznej;

W ramach zadań monitoringowo-badawczych:

- wdrożenia struktury organizacyjnej i metody gromadzenia danych w celu monitorowania realizacji działań zawartych w Planie;
- diagnozowania sektora ES, w tym realizacji badań z obszaru ES we współpracy z OWES, PES i PS;
- opracowania raportów monitoringowych, przy współpracy OWES, PES i PS;
- badania i definiowania potrzeb oraz określania kierunków rozwoju zawodowego kadry PES i PS.

Niniejszy raport zawiera informacje na temat działań na rzecz sektora ekonomii społecznej, które zostały podjęte przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w pierwszej połowie bieżącego roku.

Zadania na rzecz sektora ekonomii społecznej zrealizowane w I połowie 2014 roku przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego.

Spotkania promocyjno-informacyjne

W ramach projektu pn. *„Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej”* Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego przeprowadził w I połowie 2014 roku 4 spotkania promocyjno-informacyjne na temat budowania partnerstw lokalnych. Ich celem było omówienie kluczowych aspektów dotyczących tworzenia oraz funkcjonowania partnerstw na rzecz rozwiązywania problemów społeczności lokalnych. Spotkania odbyły się w czterech subregionach województwa śląskiego. Do udziału w nich zaproszeni zostali pracownicy jednostek samorządu terytorialnego, instytucji pomocy i integracji społecznej, publicznych służb zatrudnienia, organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej. W spotkaniach uczestniczyło 97 osób.

Warsztaty

Tematyka partnerstw kontynuowana była również w ramach 7 warsztatów pn. *„Budowanie efektywnego partnerstwa lokalnego”*. Miały one na celu wspieranie nawiązywania międzyinstytucjonalnej współpracy, w tym na rzecz ekonomii społecznej. W zorganizowanych przez ROPS warsztatach wzięło udział 82 przedstawiciele JST, instytucji pomocy i integracji społecznej, publicznych służb zatrudnienia, NGO oraz PES.

Szkolenia

W pierwszej połowie 2014 roku przeprowadzono rekrutację uczestników oraz rozpoczęto realizację cyklu szkoleniowego pn. *„Akademia Lidera Społeczności Lokalnej”* obejmującego 100 godzin dydaktycznych. Jego celem jest wzmocnienie umiejętności liderkich oraz poszerzenie wiedzy osób, które poprzez realizację różnorodnych inicjatyw społecznych podejmują działania na rzecz aktywizacji, integracji oraz rozwoju społeczności lokalnych. Z tej formy wsparcia skorzysta 20 beneficjentów. Wezmą oni udział w warsztatach interpersonalnych oraz 6 dwudniowych szkoleniach, które będą obejmowały następujące zagadnienia:

- Rola i zadania lidera;
- Środowisko działania;
- Aktywizacja i animacja społeczności lokalnej;
- Skuteczna realizacja inicjatyw lokalnych;
- Efektywna komunikacja społeczna;

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz zmiany społecznej.

Do dnia 30 czerwca 2014 roku w ramach cyklu przeprowadzono 2-dniowe warsztaty, obejmujące 16 godzin szkoleniowych, mające między innymi podnieść kompetencje komunikacyjne uczestników oraz zdobyć umiejętność radzenia sobie z konfliktem.

W ramach działań na rzecz rozwoju sektora ekonomii społecznej przeprowadzono również 3-dniowe szkolenie (24 godziny dydaktyczne), pn. „*Repetytorium działalności CIS i KIS- aspekty prawne, finansowe i organizacyjne*”. Jego celem było pogłębienie wiedzy i umiejętności w zakresie zakładania i prowadzenia centrów i klubów integracji społecznej, a także przedstawienie różnic i podobieństw pomiędzy CIS i KIS. Do udziału w szkoleniu zaproszeni zostali pracownicy i wolontariusze instytucji pomocy i integracji społecznej z województwa śląskiego oraz pracownicy centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej. Z tej formy wsparcia skorzystało 40 osób.

Studia

W kwietniu 2014 roku uruchomiono także kolejną - drugą już edycję studiów podyplomowych z ekonomii społecznej, które prowadzone są przez Wyższą Szkołę Humanitas w Sosnowcu. W ramach 190 godzin dydaktycznych ich uczestnicy zdobędą wiedzę między innymi na temat zarządzania podmiotami ekonomii społecznej, finansów przedsiębiorstw społecznych, uwarunkowań prawnych sektora ES oraz innowacji społecznych. Studia rozpoczęło 30 osób.

Doradztwo

W pierwszej połowie 2014 roku przeprowadzono procedurę wyboru doradców, która pozwoliła na wyłonienie realizatorów usług doradczych dotyczących następujących zagadnień:

- *Ekonomia społeczna* - tworzenie podmiotów ekonomii społecznej; przepisy prawne oraz zasady funkcjonowania PES o charakterze rynkowym i integracyjnym;
- *Budowanie partnerstw lokalnych* - prawne aspekty funkcjonowania partnerstw, etapy ich tworzenia oraz efektywne funkcjonowanie; analiza potrzeb środowiska lokalnego;
- *Praca ze środowiskiem lokalnym* - pobudzanie społecznej aktywności; metody pracy ze środowiskiem lokalnym; organizacja wolontariatu działającego na rzecz społeczności lokalnej; projekty socjalne oraz PAL w praktyce;
- *Przygotowanie i realizacja projektów systemowych* - przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu; monitoring, ewaluacja i kontrola projektów; rozliczanie projektów systemowych.

Do końca czerwca br. przeprowadzono 116,5 godziny doradztwa, z planowanych do zrealizowania w ramach projektu 400 godzin. Z tej formy wsparcia skorzystało dotychczas 28 beneficjentów.

Seminaria

Do dnia 30 czerwca 2014 roku ROPS, przy współpracy z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej Subregionu Południowego oraz Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej Subregionu Centralnego, Inkubatorem Ekonomii Społecznej Subregionu Zachodniego i Urzędem Miejskim w Dąbrowie Górniczej, zorganizował 2 seminaria pn. „*Ekonomia społeczna - współpraca się opłaca*”. Były one skierowane do pracowników i wolontariuszy jednostek samorządu terytorialnego, instytucji pomocy i integracji społecznej, publicznych służb zatrudnienia, organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej. Seminaria odbyły się w Bielsku-Białej oraz w Dąbrowie Górniczej. Ich celem było przedstawienie modeli i doświadczeń współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz sektora ekonomii społecznej. W ramach seminariów prowadzone były między innymi prelekcje, panele dyskusyjne oraz mini-targi przedsiębiorczości społecznej. Spotkanie, które odbyło się w Dąbrowie Górniczej połączone zostało z uroczystym wręczeniem nagród laureatom konkursu „*Gmina przyjazna ekonomii społecznej*”. W seminariach wzięło udział 53 beneficjentów oraz zaproszeni goście – przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego.

Promocja ekonomii społecznej

W ramach budowania świadomości marki ekonomii społecznej w pierwszym półroczu br. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego zamówił oraz rozdysponował materiały promocyjne z logo i hasłem ES. Rozdanych zostało 265 pendrive-ów, 285 aktówek oraz 87 ekologicznych toreb. Ponadto opracowana została księga znaku (*manual*) dla logo i hasła ekonomii społecznej, zawierająca instrukcje dotyczące ich prawidłowego stosowania.

Ekonomia społeczna promowana była również na prowadzonej przez ROPS podstronie internetowej (www.es.rops-katowice.pl), na której znajdują się między innymi informacje o aktualnych wydarzeniach, szkoleniach z obszaru ES organizowanych przez ROPS, wykazy podmiotów ekonomii społecznej działających w województwie śląskim, a także spisy publikacji poruszających tę tematykę. Na stronie tej udostępniony został również poradnik dotyczący wykorzystania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, którego autorem jest Tomasz Schimanek. Opracowanie to ma przybliżyć czytelnikom podstawy prawne stosowania dodatkowych kryteriów wyboru wykonawców usług, a także dostarczyć praktycznych wskazówek dotyczących posługiwania się klauzulami społecznymi.

ROPS wydaje także newsletter, w którym zamieszczane są informacje o organizowanych szkoleniach oraz bieżących wydarzeniach z obszaru ekonomii społecznej. W pierwszej połowie 2014 roku do subskrybentów trafiły 2 takie informatory.

Zadania monitoringowo-badawcze

W I połowie 2014 roku przeprowadzono monitoring wdrażania „*Wieloletniego regionalnego planu działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie śląskim na lata 2012 - 2020*”. Badaniami, prowadzonymi metodą CAWI, objęte zostały wybrane pomioty podejmujące działania na rzecz sektora ekonomii społecznej tj. ośrodki wsparcia ekonomii społecznej działające na terenie województwa śląskiego, jednostki samorządu terytorialnego, powiatowe urzędy pracy oraz Wojewódzki Urząd Pracy. W badaniu wzięło udział 188 podmiotów (84% wszystkich podmiotów, do których skierowano prośbę o wypełnienie kwestionariusza ankiety). W oparciu o dane zgromadzone od tych instytucji sporządzony został raport roczny, obrazujący stan na dzień 31.12.2013 roku.

W celu zaktualizowania wiedzy na temat ilości podmiotów ekonomii społecznej funkcjonujących w województwie śląskim oraz ich działalności przeprowadzono również analizę źródeł wtórnych oraz wywiady telefoniczne (CATI), a także badanie przy użyciu kwestionariusza ankiety wśród spółdzielni socjalnych.

W pierwszej połowie 2014 roku rozpoczęto również realizację badania pn. „*Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym jako beneficjenci podmiotów ekonomii społecznej o charakterze integracyjnym*”. Jego głównym celem jest przeprowadzenie pogłębionego studium uczestników podmiotów ekonomii społecznej o charakterze integracyjnym funkcjonujących na terenie województwa śląskiego. Badanie realizowane jest przez firmę zewnętrzną wyłonioną w drodze zamówienia publicznego.

